

**LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMAS
ĀRLIETU KOMISIJAS
PAZIŅOJUMS**

Par drošības situāciju Eiropā

Latvijas Republikas Saeimas Ārlietu komisija:

uzskata par nepieņemamu Krievijas Federācijas bruņoto spēku klātbūtnes paplašināšanu pie Ukrainas robežas un okupētajā Krimas pussalā kopš 2021. gada sākuma, kā arī pastiprināto militarizāciju Melnās jūras un Azovas jūras reģionā, tādējādi arvien vairāk apdraudot Ukrainas suverenitāti un teritoriālo vienotību, kā arī palielinot nestabilitātes riskus visā Austrumeiropas reģionā;

norāda, ka vienlaikus ar iepriekšminētajām Krievijas Federācijas darbībām šis valsts amatpersonas un plašsaziņas līdzekļi pastiprināti iejaucas un izvērš dezinformācijas kampaņas Eiropas Savienībā, NATO dalībvalstīs un Ukrainā, ar nomelnojošiem vēstījumiem par Ukrainu un arī NATO cenšoties pamatot un attaisnot Krievijas Federācijas īstenoto agresiju pret Ukrainu;

uzsver, ka Krievijas Federācijas militārās darbības un politiskie paziņojumi, tostarp prasības, kas tiek izvirzītas NATO attiecībā uz trešo valstu suverenitāti, prasība *de facto* sadalīt Eiropu ietekmes zonās un draudi, ka nepiekāpšanās gadījumā Krievija ir gatava pielietot "militāri tehniskus līdzekļus", rada kritiski augstu visas Eiropas miera, stabilitātes un drošības apdraudējumu;

atgādina, ka ar līdzīga veida militāri agresīvām, pret citu valstu suverenitāti un teritoriālo integritāti vērstām darbībām 20. gadsimtā tika bruģēts ceļš uz prettiesisku spēka izmantošanu, tā rezultātā Latvijai, Lietuvai un Igaunijai tika atņemta neatkarība, bet Polija tika sadalīta starp nacistisko Vāciju un Padomju Savienību;

stingri nosoda Krievijas Federācijas draudīgās un destabilizējošās darbības un aicina mazināt spiedienu ar Ukrainu, nekavējoties atvilkt no Ukrainas robežas savu karaspēku uz tā pastāvīgajām bāzēm;

aicina Krievijas Federāciju deeskalēt situāciju, ievērot starptautiskās saistības un saskaņā ar Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas principiem un Vīnes dokumentā noteikto atbildību nodrošināt militāro spēku pārvietošanās pārredzamību;

atgādina par Krievijas Federācijas saistībām, kas izriet no Budapeštas memoranda, Helsinku Nobeiguma akta un ar to saistītajiem dokumentiem, 1990. gada Parīzes Hartas Jaunajai Eiropai, Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas, Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un Eiropas Padomes Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas;

gaida, ka Krievijas Federācija un tās atbalstītie separātisti Donbasa un Luganskas reģionos ievēros pamiera nolīgumu, konstruktīvi iesaistīsies Normandijas formāta sarunās, kā arī nekavējoties atbrīvos visus pretlikumīgi aizturētos un ieslodzītos Ukrainas pilsoņus;

uzsver Eiropas valstu, tostarp NATO un Eiropas Savienības partnervalstu, suverēnās tiesības noteikt to attīstības virzienus, sadarbības partnerus un drošības risinājumus, kas nepieciešami, lai garantētu to aizsardzību un sekmētu netraucētu demokrātijas un ekonomiskās labklājības attīstību;

uzsver sabiedroto – gan Eiropas Savienības, gan NATO dalībvalstu – vienotas, kopējos principos balstītas un izlēmīgas reakcijas neatsveramo nozīmi Krievijas Federācijas atturēšanā;

aicina NATO un Eiropas Savienības dalībvalstu un to sabiedroto valstu valdības turpināt Krievijas Federācijas atturēšanai no situācijas tālākas eskalācijas nepieciešamo pastiprinātu ierobežojošo pasākumu izstrādes koordināciju;

uzstāj, ka nevienas valsts izvēle pievienoties NATO nedrīkst būt atkarīga no kādas trešās valsts piekrišanas;

norāda, ka NATO vērtības un kolektīvās aizsardzības pamatprincipi ir nelokāmi un nav apspriežami;

atbalsta NATO atvērto durvju politiku un 2008. gadā Bukarestē NATO valstu un valdību vadītāju sanāsmē apstiprināto vienošanos, ka Ukraina un Gruzija kļūs par NATO dalībvalstīm;

apliecina Latvijas Republikas nemainīgu atbalstu Ukrainas suverenitātei un teritoriālajai vienotībai tās starptautiski atzītajās robežās, kā arī stingru apņemšanos arī turpmāk atbalstīt Ukrainu saskaņā ar tās izraudzīto eiroatlantiskās integrācijas attīstības virzienu.